

[Ministeren for udviklingsbistand]

nede koordination af Øststøtten. Gennem en udvidelse af det eksisterende Koordinationsudvalg For Øststøtte, hvor Udenrigsministeriet er formand, tillægges Udenrigsministeriet en vigtig opgave med at sikre, at der er sammenhæng i dansk Øststøtte, og at der ikke sker overlapninger.

Det er også nødvendigt at opretholde en nær kontakt med modtagerlandene for at sikre, at den danske støtte er i overensstemmelse med deres behov. Det er naturligvis først og fremmest Udenrigsministeriets og ambassadernes opgave. En central rolle for udenrigstjenesten vil også være at lette adgangen til de internationale finansielle institutioner, Verdensbanken, Østbanken, IBRD og Nordisk Investeringsbank. Der skal i videst muligt omfang skabes samfinansiering med danske projekter. Jeg vil selv gennem min stilling som guvernør i Østbanken og Verdensbanken søge at skabe bedre betingelser for en effektiv og hurtig samfinansiering.

Endelig vil det også være Udenrigsministeriets rolle at formidle information om den samlede Øststøtte til offentligheden, herunder til erhvervslivet. Det er tanken meget hurtigt at give overskuelig og brugervenlig information om den nye Øststøtte ved opdatering af det tidligere materiale. Der skal ikke være tvivl om, hvor man skal gå hen. Vi vil udarbejde et brochuremateriale, der dækker hele Øststøtten.

Til slut vil jeg komme ind på to emner, som har været genstand for en særlig debat, nemlig spørgsmålet om støtte til anskaffelse af udstyr og spørgsmålet om finansiering.

Den gamle Øststøttebistand blev kritiseret for, at vi ikke finansierede udstyr. Også af modtagerlandene. Det er en af de nødder, som vi søger at knække i den nye Øststøtte, først og fremmest gennem bedre kreditmuligheder, men også gennem mere gavebistand til pilot- og demonstrationsprojekter.

Spørgsmålet om udstyrsleverancer har været et diskussionsemne så længe, projektbistanden til Østlandene har eksisteret. Måske er det i virkeligheden en kamp mellem to danske interessegrupper, nemlig rådgiverne og entreprenørerne, eller sagt på en anden måde: konsulerne og industrien.

Der er imidlertid behov for både rådgivning og udstyr. Rådgivningen sikrer bl.a. opbygningen af hensigtsmæssige strukturer i det offent-

lige system og i erhvervs- og finanssektoren. Især i den indledende fase ved omdannelsen fra plan- til markedsøkonomi er det nødvendigt at støtte den strukturelle opbygning i f.eks. de baltiske lande.

Rådgivningen sikrer også, at det er det rigtige udstyr, som anskaffes, i den rigtige rækkefølge. Rådgivning om konkrete projekter uden finansiering af en efterfølgende fase giver selvfølgelig ingen mening. Det har derfor normalt været en betingelse for at støtte et rådgivningsprojekt, at den efterfølgende finansiering var sandsynliggjort.

Det naturlige er, at det egentlige fysiske projekt lånefinansieres frem for gavefinansieres, fordi projektet normalt skal være rentabelt. Det holder ikke i alle tilfælde. De fleste miljøprojekter er f.eks. ikke rentable i snæver forstand, men er samfundsrentable, giver en anden form for samfundsmæssigt afkast på længere sigt.

I den forbindelse kan jeg glædeligvis oplyse, at det nu ser ud til, at såvel EU som OECD i en overgangsperiode kan acceptere, at Danmark giver lån til de baltiske lande på 300 mio. kr. med et gaveelement på 100 mio. kr., især til miljø- og infrastrukturprojekter. Det betyder, at lånene kan ydes med en lang løbetid, med lav rente og med en afdragsfri periode på lignende måde som bløde lån til udviklingslandene.

Vi vil også fra dansk side prøve at skabe grund i de internationale finansielle institutioner for at nedsætte rentesatserne eller forlænge afdragsperioden på lån til miljøformål. Det vil især være relevant i forhold til Østbanken, IBRD og Verdensbanken; omlægningen må ske inden for de eksisterende statutter for bankerne.

Som under vores debat i foråret vil jeg til slut understrege, at det er udmærket at støtte Østlandene ved projektbistand og investeringsbistand, men den mest effektive støtte, vi kan give dem, er dog at hjælpe dem med at afsætte deres produktion ved at åbne vore markeder for dem.

Danmark har også efter Københavnskonferencen i april 1993 og efter Det Europæiske Råds møde i København i juni arbejdet ihærdigt for liberalisering af Østlandenes handelsbetingelser i EU. Det næste skridt vil være at inddrage de baltiske lande i en frihandelsaftale med EU.